

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2021-2022
Probă scrisă
Limba și literatura maghiară maternă
BAREM DE EVALUARE ȘI NOTARE

Test de antrenament nr. 5

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Punctajul total este de 100 de puncte. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

I. TÉTEL **(60 punct)**

A.

1. Tényállítások és hipotézisek/vélemények megkülönböztetése. Helyes válasz: a. Több jelölés esetén a válasz érvénytelen. **4 pont**
2. Explicit információk visszakeresése a szövegből: Helyes válasz: c. **4 pont**
3. Rövid válasz megfogalmazása a következő szövegrészlet információi alapján: *Legyenek rugalmas szabályok, és újra meg újra erősítsük meg őket! Figyeljünk oda arra, hogy minden gyerekre ugyanazok a szabályok vonatkozzanak! Nem szabad ütni egymást, csúfolódni, a másik tulajdonában kárt tenni stb. Vonjuk be a gyerekeket a szabályok kialakításába, frissítésébe! Ha részt vesznek a gyerekek a döntéshozatalban, úgy érezhetik, hogy van egy kicsi kontrolljuk a saját életük felett. Amikor betartják a szabályokat, dicsérjük meg érte őket!* Minden pozitív hatás kiírása 1 pontot ér, legtöbb 4 pont adható. **4 pont**
4. Egyenes következtetések levonása a szövegből vett információk alapján. Minden helyes válasz 1 pontot ér. Helyes válaszok:

Tanács	Ajánlja	Nem ajánlja
a. Meg kell mutatnunk, hogyan kell megoldani egy helyzetet úgy, hogy mindenki elégedett legyen!	X	
b. Nem kell mindig végighallgatni őket!		X
c. A megoldásokat a szülők érdekeit szem előtt tartva kell megtalálni.		X
d. Minden gyereknek kell, hogy legyen saját tulajdona	X	
e. Minden szülőnek kell, hogy legyen „saját” ideje.		X
f. Folyamatosan biztosítsuk gyermekünket, hogy ő van figyelmünk középpontjában.		X

6 pont

5. A kijelentések szereplőinek azonosítása. Minden betűjel helyes társítása 1 pontot ér. Több jelölés esetén a válasz érvénytelen. Helyes válaszok:

1) A gyermek(ek)re vonatkozik:	2) Az egész családra vonatkozik:
a., b., d., e.	c., f.

6 pont

6. A köznapi szövegek valóságvonkozásainak megfigyelése, szövegtömörítés a lényeg/fő gondolat kiemelésével és átfogalmazásával, információk azonosítása a szöveg alapján. Lehetséges válasz: bármely tanács kiválasztása, a válasz érvényes, a szöveg információira utaló indoklása. Érvényes, a szöveg megfelelő információit felhasználó, teljes válasz – 6 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 5 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont. **6 pont**

B.

1. A modalitás kifejezésének nyelvi repertoárja: beszédszándékok és beszédcselekvések. A feltételeknek megfelelő mondatok kiírása. Minden helyes példa 2 pontot ér. Lehetséges válaszok:

Tiltás: Pl. *Nem szabad ütni egymást, csúfolódni, a másik tulajdonában kárt tenni stb.*

Javaslat: Pl. *Biztosítsuk a gyerekeinket afelől, hogy joguk van a saját tulajdonukhoz!*

Figyelmeztetés: Pl. *Figyeljünk oda arra, hogy minden gyerekre ugyanazok a szabályok vonatkozzanak!* **6 pont**

2. A modalitás kifejezésének nyelvi repertoárja. Ható képzős igealakot tartalmazó mondatok és modális jelentések társítása. Minden helyes társítás 1 pontot ér. Helyes válaszok: 1) – a., 2) – b., 3) – a., 4) – b. **4 pont**

3. Események, körülmények és résztvevők leképeződése a mondat egységeire. Az ige alanyi vonzata: alanyi szerepű főnévi csoport. Alanyi szerepű kifejezés azonosítása. Minden helyesen azonosított kifejezés 1 pontot ér. Helyes válaszok:

1) b.; 2) b.; 3) c.; 4) c. **4 pont**

4. Birtokos szerkezet mint forma. Birtokos és birtok azonosítása. Minden helyesen azonosított elem 1 pontot ér. Helyes válaszok:

Mondat	Birtokos	Birtok
<i>ők a földkerekség legracionálisabb emberi lényei</i>	a földkerekség	legracionálisabb emberi lényei
<i>Coach-ként vezessük végig őket a konfliktuskezelés lépésein!</i>	a konfliktuskezelés	lépése(i)n
<i>Vonjuk be a gyerekeket a szabályok kialakításába, frissítésébe!</i>	A szabályok	kialakítása, frissítése (kialakításába, frissítésébe)

6 pont

5. Összetett mondat. Mellérendelés és mellérendelő mondat: ellentétes mellérendelés; következtető és magyarázó mellérendelés, ok és okozat. Kötőszók. Minden helyes folytatás 2 pontot ér. Összesen **6 pont**

Lehetséges válaszok:

1) Megnevezi a javaslat okát: *Legyenek rugalmas szabályok, hiszen gyerekekről van szó.*

2) Kijelöli a javaslat célját: *Legyenek rugalmas szabályok, így közelebb kerülhetünk a gyerekekhez.*

3) Kiegészíti a javaslatot egy szintén érvényes, de az első mondat alapján támadt elvárásoknak ellentmondó információval: *Legyenek rugalmas szabályok, de ne mondjanak ellent egymásnak!*

6. Mennyiség és számosság kifejezése: szám, számlálószó, többesjelek. Főnévi módosítók – jelzők –: számnévi módosító. Számosságot kifejező eszközök és példák társítása. Minden helyes társítás 1 pontot ér.

Helyes válaszok:

1) b.	2) c.
3) a.	4) d.

4 pont

II. TÉTEL

(30 pont)

1. Rövid válasz megfogalmazása a szövegből vett információk alapján, szövegtömörítés. Lehetséges válasz: Tónió Bence ötéves, szőke hajú és kék szemű kisfiú, aki elhatározza, hogy eladja kistestvérét. Mióta Juditka megszületett, Bence úgy érzi, hogy ő a háttérbe szorult, s testvére került a középpontba. Féltékeny a húgára, és úgy viselkedik, mint egy sértett felnőtt, akit csak kihasználnak, és akkor kedvesek vele, ha Juditkamaranyomra kell vigyáznia. Egyáltalán nem szereti, hogy már nem őt kényeztetik, hogy ő a nagy testvér, akire a szülők támaszkodhatnak. Érvényes, a szöveg információit felhasználó, teljes válasz – 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont. **5 pont**

2. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése, a szereplők viszonyainak bemutatása a szövegből vett információk alapján. Lehetséges válasz: Juditka születése előtt Bence volt a család egyetlen, kedvenc gyereke, akit babusgattak, becéztek, aki megehetette az összes banánt. Bence úgy érzi, hogy Juditka megszületésével ő kiesett szülei kegyeiből, akik már nem őt babusgatják, becézgetik, hanem a testvérét. Rosszul esik neki, hogy a szülők „rásózzák” a kistestvérét, s őt már csak „gyereide”, „menjoda” és

„mitcsináltálmarmeginttebutakölyök”-nek hívják. Juditka átvette a helyét, szülei most már nem figyelnek eléggé rá, és mostanság már csak akkor becézik, ha a testvérére kell vigyáznia. Érvényes, a szöveg információit felhasználó, teljes válasz – 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont. **5 pont**

3. Információk, gondolatok értelmezése. Lehetséges válasz: Bence fejében megszületett a terv, hogy eladja a testvérét. Jól végiggondolta, és megelégedettséggel, boldogsággal töltötte el az a tudat, hogy így mindenki jól jár. Ha jó pénzért eladják Juditkamaranyomot, a szüleinek lesz pénze megvenni a nagyobb tévét, a kertes házat és a kutyát. Ő is jól jár, hiszen megeheti az összes banánt, ismét Bencikémaranyomnak szólítják majd. Juditka olyan szülőkhöz kerül, akiknek ő lesz az egyetlen gyerekük, és már tudjuk ez milyen előnyökkel jár! A legjobban azonban azok járnak ezzel az „üzlettel”, akik megukénak tudhatják ezt a „szép, egészséges és kedves” kislányt. Érvényes, a szöveg információit felhasználó, teljes válasz – 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont. **5 pont**

4. Témához való igazodás:

- Az események részletező, kifejtett bemutatása (a történet lehetséges folytatásának felvázolása) – 3 pont, a megadott téma részleges bemutatása – 2 pont, kísérlet a megadott téma bemutatására – 1 pont.
- A szöveg információira való utalás – 2 pont.
- Az elbeszélő szöveg sajátosságainak minél pontosabb követése (események időrendben való bemutatása, egyes szám harmadik személyű elbeszélés, elbeszélői nézőpont, elbeszélés hangneme, ritmusa stb.) – 5 pont; az elbeszélő szöveg sajátosságainak részleges betartása – 3 pont.
- Nyelvi megformáltság, helyesírás: 0–1 hibatípus – 5 pont, 2–3 hibatípus – 3 pont, 4–5 hibatípus – 1 pont, több mint 5 hibatípus – 0 pont. **15 pont**

A javítókulcs nem tartalmazza az összes lehetséges helyes választ. Bármilyen, a javítókulcstól eltérő érvényes válasz maximális pontot ér.